

EL FORTUNYISME A REUS, VA EXISTIR...?

m.a.

En complir-se els cent anys de la mort de M. Fortuny, si ens posem davant de la seva pintura i l'analitzem amb interès, veurem que ens revela l'obra d'un artista en constant contradicció. Per una part, l'èxit fàcil de públic i el seu gran resultat econòmic; però per l'altra, l'amargor d'una constant insatisfacció, produïda pel seu temperament artístic, sacrificat contínuament al fals déu de la moda. Es un artista dotat, com el qui més, un dibuixant brillant i un gran pintor, però el veiem usant els seus dots en un constant engany, del qual no sap com sortir. Li falta imaginació (vegeu, si no, com repeteix els temes), però el seu treball escrupolós i la seva facilitat manual el porten a un virtuosisme que és aprofitat pels seus marxants més que per ell. Així doncs, la seva obra queda, als ulls actuals, com la d'un artista exemplar en el seu treball, però sense estil ni unitat.

Aquest èxit que va aconseguir en vida, dissortadament tan poc corrent i que tan pocs artistes poden assolir, va ocasionar a la seva ciutat natal un gran impacte, que queda reflectit en el nombre de seguidors que hi varen aparèixer per aquelles dates i que, molts cops, posen de relleu en la seva obra, més els defectes que les qualitats del mestre. Els més importants d'ells, Galofre, Tapiró i Llovera, arribaren a Roma enlluernats per l'aurèola del seu amic i de seguida se situen en

una ruta molt ben marcada. L'ambient que hi troben és subjugant, tant per la grandiositat arquitectònica de la ciutat, com per la gran quantitat d'espanyols que s'apleguen, formant colònia, al voltant de Fortuny. El mateix estat espanyol fomenta aquest fenomen, pensionant una gran quantitat d'artistes.

Ens hauríem de fer una pregunta: ¿quina trajectòria haurien seguit aquests artistes, i quin hauria estat el seu esdevenidor, si en lloc d'encaminar-se a Roma haguessin anat a formar-se a París? I si Fortuny, en lloc del seu fàcil triomf, hagués conegut algun fracàs ¿què hauria succeït amb aquests pintors de Reus, que tan aviat van conèixer la glòria, però que actualment estan en tela de judici? El temps acostuma a fer donar el tomb als esdeveniments: la seva obra ha d'ésser justificada, mentre que la dels mestres moderns s'ha imposat definitivament.

Detall curiós i digne de remarcar: Quan Galofre arriba a Roma, a París, al Boulevard des Capucins, està oberta l'exposició que tant d'escàndol produiria, amb obres de Monet, Renoir, Pissarro, Degas, etc., considerada la primera manifestació pública de l'Impressionisme. El dia que la tanquen, Fortuny arriba a Roma precisament procedent de París, amb els seus quadres "El jardí dels poetes" i "L'elecció de model" ¿S'ha vist mai res

de tan antagònic com aquestes pintures del nostre Fortuny i les de l'exposició, anomenada tan despectivament "Impressionista"?

En tancar els ulls l'any 1874, Fortuny acusava ja en la seva paleta un gran afany per encarar-se amb els nous problemes de la llum i del color, fet fàcilment comprovable en una de les seves últimes obres i potser la més autèntica: "La platja de Portici". En canvi els deïxebles, amb tota la vida per davant, no saberen evolucionar, repetint-se constantment. Tampoc no saberen incorporar-se al moviment general que sorgia a Catalunya, desentenent-se de la seva renaixença artística. D'una manera quasi accidental, miren novament cap a la seva pàtria i en no comprendre-la, se n'aparten d'una forma definitiva, perdent així l'ocasió magnífica que tenien d'incorporar-se a la gran manifestació pictòrica paisatgista que irradiava el seu mestre Martí Alsina, i quedant al marge dels corrents universals.

Queden dins la història de l'art com un grup de bons pintors, nascuts a Reus, com Fortuny, sense formar veritable escola, evadits completament dels imperatius de la seva sang catalana i aconseguint que la seva influència en el futur de la nostra pintura sigui nul·la.

M. A.